

Rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunto kaupungin talouden sopeutustyön suunnitelmaan

RAKYMPLK 15.05.2024 § 25
507/00.01.06/2024

Kaupunginhallitus on päättänyt pyytää lautakunnilta, Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunnalta, seudulliselta joukkoliikennejaostolta sekä henkilöstö- ja työllisyysjaostolta lausunnot talouden sopeutustyön keinovalikoimasta omaa toimialaa koskevien toimenpiteiden osalta viimeistään 23.5.2024 klo 12:00 mennessä.

Sopeutustoimissa on esitetty Rakennus- ja ympäristölautakunnan toiminnan osalta muun muassa seuraavia toimenpiteitä kaupungin talouden tasapainottamiseksi:

Asiakaspalvelupisteiden määrän supistaminen: Rakennusvalvonnalla on ollut kerran viikossa vastaanotto kaupungin palvelupisteillä Kiihtelysvaarassa, Tuupovaarassa, Hammaslahdessa ja Enossa. Palvelupisteillä käyvien asiakkaiden määrä ei ole kovinkaan suuri. Palvelua on mahdollista tehostaa siten, että kiinteistä vastaanottoajoista luovutaan. Rakentamiseen liittyvät luvat haetaan tällä hetkellä käytännössä sähköisesti, joten lupa-asian hoitaminen ei edellytä fyysistä käyntiä. Neuvontaan liittyvät asiat on mahdollista hoitaa sähköisesti, puhelimitse tai sopimalla rakennuslupakäsittelijän kanssa tapaaminen joko hallintotalolla tai kaupungin palvelupisteellä tai rakennuspaikalla.

Pysäköintiä koskevien maksujen korottaminen: Sisäministeriö on pyytänyt 28.8.2023 päivätyllä kirjeellään dnro VN/23562/SM-2 kuntia toimittamaan mahdolliset esitykset pysäköintivirhemaksujen korottamiseksi 31.5.2024 mennessä sisäministeriön kirjaamoon. Esitykseen tulee liittää selvitys lain tarkoittamista liikenteellisistä seikoista, jotka vaativat pysäköintivirhemaksun korottamista. Sisäministeriö tulee pyytämään poliisilaitoksen lausunnon esityksestä.

Pysäköintivirhemaksun määrä Joensuussa on tällä hetkellä 50 euroa koko kunnan alueella. Pysäköintivirhemaksua on viimeksi korotettu vuonna 2012, jota ennen se oli 40 euroa.

Pysäköinninvalvonnasta annetun lain 3 §:n 1 momentin mukaan pysäköintivirhemaksu on pysäköintivirheen laadusta riippumatta 20 euroa. Sisäasiainministeriön asetuksella voidaan kuitenkin säätää korkeammasta pysäköintivirhemaksusta kunnassa tai sen osassa, jos liikennetiheys, paikoitustilojen niukkuus, pysäköintivirheiden määrä, liikenteen sujuvuus tai muut liikenteelliset syyt sitä vaativat. Pysäköintivirhemaksun enimmäismäärä on 60 euroa. Jos kunnan eri osissa peritään erisuuruista pysäköintimaksua, pysäköintivirhemaksun enimmäismäärä on kuitenkin 80 euroa siinä osassa, jossa pysäköintimaksu on suurin.

Vuonna 2023 Joensuussa määrättiin 14 348 pysäköintivirhemaksua.

Useiden kaupunkien, mm Helsingin, Vantaan, Lahden, Kuopion ja Oulun kalleimmalla pysäköintimaksuvyöhykkeellä on voimassa muita kunnan alueita korkeampi pysäköintivirhemaksu. Käytännössä alueet ovat mainittujen kaupunkien ydinkeskusta-alueita.

Myös Joensuussa korkeamman pysäköintivirhemaksun edellytysten voidaan arvioida täyttyvän tarkoituksenmukaisesti rajatulla ydinkeskustan alueella.

Joensuun ydinkeskustan alue on maantieteellisesti tiivis ja liikennetiheys erityisesti arkipäivinä on suuri. Ydinkeskustan alueella varsinkin työmatkapysäköintiä on haluttu ohjata pysäköintilaitoksiin ja maksullista kadunvarsipysäköintiä on vastaavasti vähennetty. Kadunvarsien pysäköintipaikkoja on ydinkeskustan alueella osoitettu liikuntaesteisten pysäköintiin ja myös julkisen liikenteen pysäkkialueiksi. Ydinkeskustan halkaiseva kävelykatu on vähentänyt osaltaan

kadunvarsien pysäköintipaikkoja. Erilaisilla liikenteellisillä järjestelyillä on haluttu ohjata asukkaita käyttämään julkista liikennettä sekä vaihtoehtoisia kulkutapoja kuten kävelyä ja pyöräilyä. Maksullisten kadunvarsipaikkojen vähäisyys ydinkeskustan alueella on johtanut siihen, että keskustan alueella on runsaasti virheellistä pysäköintiä. Pysäköintivirhemaksuista lähes puolet määrätään ydinkeskustassa.

Virheellinen pysäköinti kohdistuu erityisesti pysäköintikieltoalueille, liikuntaesteisten pysäköintipaikoille ja linja-autopysäkeille. Laillisten paikkojen vähäisyys aiheuttaa myös suojateiden eteen pysäköintiä.

Joensuu pyrkii vaikuttamaan ilmastostrategioiden (esimerkiksi hiilineutraali Joensuu 2025) toteuttamiseen omalta osaltaan kasvattamalla joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn osuuksia liikenteestä. Keskustan alueella on pysäköintimitoitus suhteellisen tiukka millä tavoitella kaupunkitilan tehokkaampaa käyttöä. Tämän vuoksi pysäköintipaikkojen tarjonta on rajallinen, mikä omalta osaltaan tukee kevyen liikenteen osuuden lisäämistä keskusta-alueella. Kaupunkikeskustan alueella katujen ja yleisten alueiden pysäköintipaikat on tarkoitettu pääasiassa lyhytaikaiseen käyttöön. Tehokkaalla pysäköinninvalvonnalla edistetään pysäköintipaikkojen nopeaa kiertoa ja pysäköintiä koskevien järjestelyjen toimivuutta. Näin saadaan eri käyttäjäryhmille varatut paikat niille tarkoitettuun käyttöön sekä saadaan vähennettyä turhaa autoilua keskustan alueelle. Pysäköinninvalvonnan ennalta ehkäisevän vaikutuksen syntyminen edellyttää, että pysäköintivirhemaksu on riittävän korkea.

Joensuussa maksullisen kadunvarsipysäköinnin hinnoittelu on jaettu kolmeen vyöhykkeeseen, joista 1. vyöhyke on kallein. Kalleimman maksuvyöhykkeen pysäköintipaikat sijaitsevat Joensuun keskustassa Suvantokadun, Koulukadun, Yläsatamakadun ja Rantakadun rajaamalla alueella sekä Rantakatuun liittyvällä Elielinkujalla. Alueellisen yhtenäisyyden toteutumiseksi alueeseen kuuluu myös Niskakuja, vaikka Niskakujalla ei olekaan tällä hetkellä maksullisia tai aikarajoitettuja pysäköintipaikkoja. Karttaluonnos alueesta on oheismateriaalina.

Kyseisellä alueella liikennetiheys on suurin, koska alueella on runsaasti kaupan, hallinnon ja liike-elämän toimi- ja asiointipisteitä. Joensuun joukkoliikenteen reitit kulkevat ydinkeskustan kautta, joten alueella on vilkkaassa käytössä olevia linja-autopysäkkejä. Ravintoloiden suuresta määrästä johtuen alueella liikkuu runsaasti ruokalahettiyritysten autoja. Kadunvarsipaikkojen pienestä määrästä johtuen alueella on runsaasti virheellistä pysäköintiä. Virheellinen pysäköinti kohdistuu pysäköintikieltoalueille, liikuntaesteisille tarkoitetuille paikoille ja myös linja-autopysäkeille. Korkeammalla pysäköintivirhemaksulla voidaan ehkäistä ennalta virheellistä pysäköintiä.

Rakennus- ja ympäristölautakunta pitää perusteltuna pysäköintivirhemaksun korottamista edellä mainituista syistä 60 euroon Joensuun ydinkeskustan kalleimmalla eli 1. pysäköintimaksuvyöhykkeellä. Korkeampi pysäköintimaksu koskisi aluerajauksen sisäpuolella myös kunnallisen pysäköinninvalvonnan piirissä olevia yksityisiä alueita. Alue on yhtenäinen, mikä tekee sekä valvonnasta että tiedottamisesta selkeää. Muilla alueilla pysäköintivirhemaksu olisi edelleen 50 euroa, koska liikenteeseen liittyviä tarpeita ja perusteita korkeampaan pysäköintivirhemaksuun ei ole.

Rakennus- ja ympäristölautakunta suosittelee, että kaupunginhallitus tekee edellä mainitun ehdotuksen sisäasiainministeriölle.

Rakennusvalvonnan maksujen korottaminen: On mahdollinen käyttää talouden sopeutuksen toimenpiteinä.

Luottamushenkilöorganisaatio: Toimielinten kokousmäärän vähentäminen ja luottamushenkilöiden määrän pienentäminen lautakunnassa on mahdollisuuksien mukaan syytä pitää mukana yhtenä talouden sopeuttamistoinena. Kaupunginhallituksen edustajan tarve olla läsnä lautakunnan kokouksessa ei liene tiedonkulun kannalta enää välttämätöntä nykyisenä digiaikana. Tästä tuleva kulujen väheneminen on syytä huomioida jatkotoimissa.

Kiinteistöverojen korotus: Kiinteistöverojen tuottoa on saatu jo nyt nostettua Joensuun alueella, kun on tehty rakennusten pinta-alaselvitystä rakennusvalvonnassa. Mahdollinen hulevesimaksun käyttöönotto tulee nostamaan asumisen kustannuksia lähinnä omakotiasumisen osalta ja energian hinnannousu on myös omalta osaltaan nostanut asumiskustannuksia. Näinollen on syytä pitää maltillisena kiinteistöverojen nostaminen ettei omakotitalossa asuminen muutu kustannuksien suhteen liian raskaaksi etenkin vanhemman ikäryhmän osalta.

Valmistelija: rakennustarkastaja Jukka Hyttinen

Rakennustarkastajan päätösehdotus:

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää

antaa edellä esitetyn lausunnon Joensuun kaupunginhallitukselle.

Päätös:

Keskustelun aikana Heikki Piirainen ehdotti rakennustarkastajan pohjaehdotuksesta poiketen, että pysäköintivirhemaksua korotettaisiin 1. pysäköintimaksuvyöhykkeellä 70 euroon.

Vilja Väisänen kannatti Heikki Piiraisen tekemää ehdotusta.

Puheenjohtajan esityksestä päätettiin suorittaa asiassa sähköinen äänestys siten, että ne jotka kannattavat rakennustarkastajan pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Heikki Piiraisen tekemää kannatettua päätösehdotusta äänestävät EI.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 6 JAA-ääntä (Anniina Kontiokorpi, Jukka Hirvonen, Seija Jaatinen, Jarkko Pirinen, Kauko Salo ja Marja-Leena Räsänen) ja 5 EI-ääntä (Heikki Piirainen, Vilja Väisänen, Pekka Laine, Anssi Jumppanen ja Liisa Joenperä). Puheenjohtaja totesi äänestyksen tulokseksi tulleen 6-5.

Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti hyväksyä rakennustarkastajan pohjaehdotuksen ja antaa esitetyn lausunnon kaupunginhallitukselle.